

Ert tjänsteställe, handläggare

Ert datum

Er beteckning

Vårt tjänsteställe, handläggare

HKV PROD INFRA Camilla Bramer,
08-7889587, fysplan@mil.se

Vårt föregående datum

2017-11-30

Vår föregående beteckning

FM2017-3631:2

FM2015-3297:1

13 920:62366

13 920:63675

Beslut om förnyad redovisning av riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ miljöbalken

(23 bilagor. Bilagorna 1 samt 3-23 omfattas inte av sekretess. Bilaga 2 är H/S)

Härmed beslutar Försvarsmakten om riksintresseanspråk för riksintressen enligt 3 kap 9§ miljöbalken; riksintressen och områden av betydelse för totalförsvarets militära del. Beslutet omfattar dels tillkommande riksintresseområden och områden av betydelse, dels aktualiserade värdebeskrivningar och dels korrigerering av vissa riksintressen och dess påverkansområden.

Bakgrund

Försvarsmakten (FM) är enligt förordningen (1998:896) om hushållning med mark- och vattenresurser m.m. sektormyndighet för redovisning av områden som bedöms utgöra riksintresse för totalförsvarets militära del. I begreppet *militär del* i detta avseende ingår även övriga myndigheter inom försvarssektorn, så som FOI, FRA och FMV.

Bilagor och distribution av underlag

En förteckning över de områden som av myndigheten bedöms utgöra *riksintresse för totalförsvarets militära del* (3 kap 9§ andra stycket MB) respektive *område av betydelse för totalförsvarets militära del* (3 kap 9§ första stycket MB) redovisas i bilaga 1. För fördjupad information om geografiska avgränsningar, värdebeskrivningar, förteckning över ärenden där Försvarsmakten utgör samrådspart, med mera – se bilagorna 3-23.

(CBR)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 StockholmBesöksadress
Lidingövägen 24Telefon
08-788 75 00Telefax
08-788 77 78E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se

Observera att bilaga 2 inte skickas ut till samtliga mottagare av beslutet. Den arkiveras för att möjliggöra en uppföljning inom Försvarsmakten. Bilaga 2 utgör en förteckning av tillkommande influensområden som omger vissa riksintressen som omfattas av sekretess enligt 15 kap 2§ offentlighets- och sekretesslagen (2009:400). Dessa områden benämns influensområden övrigt eller Ö-områden. Observera att det endast är denna bilaga (bilaga 2) som omfattas av sekretess. Samtliga andra dokument och bilagor omfattas inte av sekretess och kan hanteras digitalt utan begränsningar.

Som planeringsunderlag finns även shapefiler. Dessa tillsänds kommuner, länsstyrelser och andra myndigheter i separat epost. Till respektive länsstyrelse och kommun distribueras endast den för länet aktuella bilagan av bilagorna 3-23.

Samtliga uppdaterade PDF-kataloger med kartor och värdebeskrivningar finns att hämta på Försvarsmaktens hemsida från och med januari 2019.

För frågor angående beslutet eller tillhörande underlag, kontakta fysplan@mil.se.

Sammanfattning av förändringar i jämförelse med tidigare beslut

Inför aktualiseringen av riksintresseunderlaget 2018 har Försvarsmakten tagit del av Boverkets *vägledning för nationella myndigheters underlag vad gäller beslut och redovisning rörande riksintresseanspråk* (promemoria 3190/2014). Där föreslås bland annat att den typ av områden som Försvarsmakten tidigare redovisat som influensområden ska benämnas påverkansområden, varför Försvarsmakten ändrar benämningen för dessa områden. I vägledningen rekommenderar Boverket också att samtliga riksintressemyndigheter presenterar en sektorbeskrivning samt vilka kriterier myndigheten använder vid identifiering av riksintresseanspråk. Ett sådant arbete pågår och Försvarsmakten beräknar kunna återkomma om samråd för dessa inom ett par års tid.

De värdebeskrivningar som återfinns i bilagorna 3-23 har setts över. Samtliga har försetts med en text som övergripande beskriver vad som kan medföra påtaglig skada på respektive riksintresse. Eftersom bedömning om påtaglig skada görs i varje specifikt fall, och endast Försvarsmakten kan göra den bedömningen, behöver fortsatt ett flertal ärenden remitteras till myndigheten. Se sidorna 10 alt. 11 i respektive bilaga 3-23. Fortsatt aktualisering av värdebeskrivningarna planeras för år 2019.

Påverkansområden för anläggningar som omfattas av sekretess

För flera av de anläggningar som omfattas av försvarssekretess redovisas ett påverkansområde där riksintressets exakta läge och funktion inte framgår. Dessa påverkansområden benämns *Övrigt påverkansområde* eller *Ö-område*. Efter 2018 års översyn har sju stycken Ö-områden tillkommit med anledning av att behov av ökad hänsyn föreligger för vissa typer av anläggningar. Ett antal Ö-områden har

utgått i jämförelse med tidigare redovisningar. Vilka områden som tillkommit och utgått framgår i detalj av bilaga 2 samt på de länsövergripande kartorna i bilagorna 3-23.

Inför revideringar av Ö-områden har samråd skett med HKV LEDS JUR samt MUST.

Riksintressen för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket MB), vilka inte omfattas av sekretess

Sjöövningsområden:

Stora pölsan (ny avgränsning och placering), Ballricken (tillkommande sjöövningsområde), Ådfjärden (tillkommande sjöövningsområde), Urban öst (tillkommande sjöövningsområde, utökning av tidigare område Urban), Björkholmen (tillkommande sjöövningsområde).

Dessa områden bedöms utgöra riksintresse för att Försvarsmakten långsiktigt behöver säkerställa möjligheten att öva och utbilda i varierande miljöer till havs. I områdena föreligger specifika förutsättningar för olika typer av övning och utbildning. Militär verksamhet har bedrivits inom dessa områden sedan överskådlig tid och att områdena pekats ut som riksintresse bedöms inte förändra myndigheternas verksamhet eller eventuell påverkan på omgivningen från den verksamhet som bedrivs.

För flera andra sjöövningsområden har gränserna korrigerats något, då felaktigheter i kartunderlaget tidigare medförde att dessa placerats 300 meter för långt österut. Se aktuella shapefiler för exakt placering.

Falu skjutfält, Faluns kommun: Falu skjutfält uppgraderas från område av betydelse till område av riksintresse. Fältet bedöms hålla värden som är av nationellt intresse och bedöms än mer betydelsefullt framöver. Värdet utgörs bland annat av kvalificerade möjligheter till utbildning och övning av de av regeringen beslutade ökade volymerna av soldater. Ett större påverkansområde för buller eller annan risk har identifierats, utifrån den verksamhet som bedöms dimensionerande på fältet.

FOI:s mätplats Lilla Gåra, Linköpings kommun: Anläggningen bedöms utgöra riksintresse med anledning av dess unika värden för forskningen inom totalförsvaret. Verksamheten är mycket svår att omlokalisera och lokaliseringen håller höga värden. Verksamheten kan påverkas av omgivande bebyggelseplanering, varför ett påverkansområde redovisas.

FOI:s CBRN-anläggning, Umeå kommun: Anläggningen och dess närområde bedöms utgöra riksintresse med anledning av dess unika värden för forskningen inom totalförsvaret. Både anläggningen och den verksamhet som bedrivs är känslig och till viss del unik i Europa. Verksamheten är mycket svår att

omlokalisera och omfattas av miljötillstånd och kan påverkas av viss omgivande bebyggelseplanering.

Skredsviks hamn och övningsfält med skjutbana, Uddevalla kommun: Påverkansområdet för riksintresseområdet i Skredsvik utökas. Detta för att möjliggöra en bevakning av de ärenden som kan komma att påverka verksamheten inom området.

Visby flygplats, Gotlands kommun: Visby flygplats utgör sedan tidigare riksintresse för totalförsvarets militära del i enlighet med 3 kap 9§ miljöbalken. Regeringen fattade 2017-09-14 beslut om ett nytt miljötillstånd för flygverksamheten på flygplatsen. I ansökan omfattas militära rörelser som skiljer sig från tidigare ansökan. Utifrån ansökan, prövningen och det beviljade tillståndet har Försvarsmakten beräknat ett nytt påverkansområde för buller och annan risk kring flygplatsen där bebyggelseplanering kan påverka riksintresset negativt. Stoppområde för höga objekt och MSA-område förändras inte.

Områden av betydelse för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ första stycket MB), vilka inte omfattas av sekretess

FOI:s verksamhetsområde, Linköpings kommun: FOI:s verksamhetsområde bedöms utgöra område av betydelse, med anledning av den unika, kvalificerade verksamhet som bedrivs på platsen vilken inte enkelt kan omlokaliseras. Verksamheten kan påverkas negativt av omgivande bebyggelse, varför ett påverkansområde identifierats.

FOI:s huvudkontor, Stockholms kommun: FOI:s huvudkontor utgör en viktig plats för myndighetens verksamhet. Eftersom viss närliggande bebyggelseplanering kan komma att påverka verksamheten och den är att anse som skyddsvärd, bedöms fastigheten utgöra område av betydelse.

FM högkvarter, Stockholms kommun: De två huvudsakliga delarna av Försvarsmaktens högkvarter bedöms utgöra område av betydelse. Detta med hänsyn till att verksamhetsplatserna är viktiga för myndigheten och att verksamheten eventuellt kan påverkas av omgivande bebyggelseplanering. I utpekandet av område av betydelse Tre vapen ingår även FMV huvudkontor.

Militärhögskolan Karlberg, Solna kommun: Högskolans område bedöms utgöra område av betydelse. Detta med hänsyn till verksamhetsplatsen är unik i sitt slag och viktig för myndigheten. Verksamheten kan eventuellt påverkas av omgivande bebyggelseplanering.

FMTIS verksamhetsområde, Örebro kommun: Området bedöms utgöra område av betydelse. Detta med hänsyn till verksamhetsplatsen är viktiga för myndigheten och att verksamheten eventuellt kan påverkas av omgivande bebyggelseplanering.

FM centrallager, Arboga kommun: Fastigheten bedöms utgöra område av betydelse. Detta med hänsyn till att verksamhetsplatsen unik för myndigheten och utgör en viktig nod i myndighetens verksamhet. Verksamheten kan eventuellt påverkas av omgivande bebyggelseplanering.

Övriga förändringar

För Råda övningsflygplats har ett MSA-område adderats, för att bevaka och likvärdigt redovisa förutsättningarna för höga objekt där som för andra flygplatser.

För väderradarer redovisas nu ett större påverkansområde i form *av område med särskilt behov av hinderfrihet*. Detta på grund av att störningar från höga objekt i enstaka fall kan förekomma inom en radie av 50 km från väderradarn. SMHI:s anläggning i Norrköping bevakas från och med nu med en cirkel med radie 2 km.

För ett flertal övriga riksintressen har mindre korrigeringar gjorts, så att riksintresseområdena överensstämmer med de fastigheter som nyttjas av Försvarsmakten. Detta gäller främst garnisonsområden och övnings- och skjutfält. Se detaljerad information i aktuella shapefiler.

För Tofta skjutfält pågår för närvarande en miljöprövning om förändrad verksamhet på fältet. Den förändrade verksamheten kommer att föranleda ett förändrat påverkansområde för buller eller annan risk. Försvarsmakten kommer att besluta om ett nytt påverkansområde under våren 2019.

Samråd om tillkommande riksintresseanspråk

Försvarsmakten har i enlighet med 2§ i *förordning (1998:869) om hushållning med mark- och vattenområden* genomfört samråd inför detta beslut. Samråd har erbjudits skriftligt med Boverket, samtliga riksintressemyndigheter och berörda länsstyrelser för tillkommande riksintressen för FOI och tillkommande/förändrade sjöövningsområden. Muntligt samråd (separata möten) genomfördes för förändringar i Gotlands län och Dalarnas län. Till dessa möten bjöds berörda riksintressemyndigheter, länsstyrelser och Boverket in.

De synpunkter som inkom under samråden rörde framförallt potentiella konflikter med riksintressen för de förändringar i och nya tillkommande sjöövningsområden som föreslogs. De främsta konflikterna bedöms föreligga med naturvård och naturskydd av olika slag runt kusten och i havsområdena. Utöver dessa synpunkter framfördes synpunkter på att peka ut FOI:s verksamhetsområde i Linköping som riksintresse. Havs- och vattenmyndigheten avstyrkte riksintressena sjöövningsområde Ådfjärden, Ballricken och Björkholmen med hänsyn till områdenas höga naturvärden och starka skyddsstatus. Linköpings kommun avstyrkte riksintresset FOI:s verksamhetsområde i Linköping.

Länsstyrelsen Västerbotten rekommenderade att Försvarsmakten avvaktar med riksintresseanspråk för FOI:s CBRN-anläggning i Umeå.

Försvarsmakten beslutar om riksintresseanspråk i enlighet med utskickad samrådsremiss, med undantag för FOI:s verksamhetsområde i Linköping. FOI:s verksamhetsområde i Linköping beslutas istället utgöra område av betydelse för totalförsvaret (3 kap 9§ första stycket MB).

Övriga upplysningar

Försvarsmakten har tidigare informerat länsstyrelserna om myndighetens arbete avseende översyn av förordnanden enligt 11 kap 12§ PBL, tidigare 12 kap 4§ ÄPBL. Detta arbete fortgår och Försvarsmakten kommer att återkomma till berörda länsstyrelser i frågan.

Beslut

Generallöjtnant Johan Svensson beslutar härmed om riksintresseanspråk för totalförsvarets militära del enligt 3 kap 9§ miljöbalken. Vilka områden och anläggningar som omfattas av beslutet framgår sammanfattat i bilaga 1 samt mer detaljerat, med tillhörande värdebeskrivningar och kartor, i bilagorna 2-23.

Beslutet ersätter Försvarsmaktens tidigare beslut om riksintresseanspråk. Det senaste beslutet fattades 2017-11-30 (Försvarsmaktens beteckning FM2017-3631:2). Tidigare redovisningar gjordes bland annat 2015-03-18 (FM2015-3297:1) och 2010-02-17 (HKV Dnr 13 920:50775).

I beredningen av ärendet har representanter för FRA, FOI, FMV samt FM deltagit. Inom FM har flertalet staber representerats, såsom PROD MARIN, PROD FLYG, PROD FLOG FÖRB, PROD ARMÉ, INS MTS, INS FTS, LEDS JUR och INSS. Flertalet OrgE har, antingen direkt eller genom ovan nämnda staber, lämnat underlag. Alla underlag som haft betydelse i frågans beredning finns registrerade på aktuellt ärende i FM ärendehanteringssystem VIDAR.

I den slutliga beredningen av ärendet har överste Laci Bonivart C PROD INFRA, Anders Ferdinandsson PROD INFRA, försvarsjurist Johanna Alterman LEDS JUR, försvarsjurist Helena Severin LEDS JUR, major Jonas Cattelin PROD ARMÉ, major Michael Moberg PROD MARIN, samt planarkitekt Camilla Bramer PROD INFRA deltagit. Den sistnämnde tillika föredragande.

Svensson, Johan

Chef Produktionsledningen

Handlingen är fastställd i Försvarsmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Sändlista	Missiv	Bilaga 1	Bilaga 2	Bilaga 3-23
FÖ	x	x		x
FMV	x	x		x
FOI	x	x		x
FRA	x	x		x
MSB	x	x		x
Boverket	x	x		x
FORTV	x	x		x
Havs- och vattenmyndigheten	x	x		x
Naturvårdsverket	x	x		x
Post- och telestyrelsen	x	x		x
Riksantikvarieämbe tet	x	x		x
Sametinget	x	x		x
Statens energimyndighet	x	x		x
Statens fastighetsverk	x	x		x
Strålsäkerhetsmyndi gheten	x	x		x
Sveriges geologiska undersökning	x	x		x
Naturvårdsverket	x	x		x
Trafikverket	x	x		x
Tillväxtverket	x	x		x
Samtliga länsstyrelser	x	x		För resp. län
<u>För kännedom</u>				
FIHM	x	x		x
FLYGI	x	x		x
MARKI	x	x		x
SJÖI	x	x		x
LEDS	x	x		x
INSS	x	x		x
PROD	x	x		x
PROD INFRA	x	x	Ex 1	
PROD ARMÉ	x	x		x
PROD MARIN	x	x		x
PROD FLYG	x	x		x
PROD LEDUND	x	x		x
PROD UTB	x	x		x
PROD RIKSHV	x	x		x
PROD FLOG	x	x		x
FÖRB				

Beslut

Datum
2018-12-17

Beteckning
FM2018-22570:1 Sida 8 (8)

MUST Stab	x	x		x
ARKIV	x	x	Ex 2	x
Samtliga kommuner	x	x		För respektive län